

Επιμορφωτική Ημερίδα

The logo for ADHD is displayed in large, colorful letters: 'A' in blue, 'D' in green, 'H' in yellow, and 'D' in red. Four hands are shown holding up the letters from below.

Η σχολική ένταξη μαθητών με Διάσπαση Προσοχής- Υπερκινητικότητα

ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΓΙΩΤΗ

ΕΚΠ/ΚΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΠΕ70

ΜΑ Ειδικής Αγωγής ΕΚΠΑ, ΜΑ Επιστήμες της Αγωγής ΑΠΚΥ

ΚΕΔΔΥ Δ' ΑΘΗΝΑΣ

Τι είναι ΔΕΠ-Υ;
DSM-IV, DSM-IV-TR, DSM-5,
ICD-10-CM

Πρωτογενή
χαρακτηριστικά

DSM-5

Νευροαναπτυξιακή διαταραχή

Κωδικοί:

314.01 (μεικτός τύπος ΔΕΠ-Υ)

314.00 (κυρίαρχος τύπος I ΔΕΠ)

314.01 (κυρίαρχος τύπος II ΔΕΠ-Υ)

ICD-10-CM

Διαταραχή συμπεριφοράς

Κωδικοί:

F90.2 (μεικτός τύπος ΔΕΠ-Υ),

F90.0 (κυρίαρχος τύπος I ΔΕΠ)

F90.1 (κυρίαρχος τύπος II ΔΕΠ-Υ)

F90.8 (άλλως προσδιοριζόμενος),

F90.9 (μη προσδιοριζόμενος
αλλιώς)

- Απροσεξία /Διάσπαση προσοχής
- Υπερδραστηριότητα /Υπερκινητικότητα
- Αυθορμητισμός /Παρορμητικότητα

➤ Εκδηλώνεται πρώιμα (πριν από τα 7), σε διάφορα περιβάλλοντα, με ένταση, διάρκεια και επαναληψιμότητα και διαρκεί έως και την ενήλικη ζωή

Γενικές πληροφορίες

Δευτερογενή συμπτώματα & Παρεμβάσεις

- Δυσκολία να ακινητοποιηθεί ή να καθηλωθεί στο κάθισμα
- Σκαρφαλώνει και τρέχει με απροσεξία και έχει συχνά ατυχήματα
- Αστάθεια ή αδεξιότητα
- Δείχνει σα να είναι «κουρδισμένος»
- Μιλάει ακατάπαυστα
- Δυσκολεύεται να ακολουθήσει οδηγίες
- Δεν μπορεί να εστιάσει σε λεπτομέρειες ή κάνει απρόσεκτα λάθη
- Δεν ολοκληρώνει εργασίες και παιχνίδια
- Δεν περιμένει τη σειρά του
- Αδυναμία τήρησης κανόνων διαλόγου και παιχνιδιών
- Απροσεξία και παρορμητικότητα
- Μειωμένη ανοχή στη ματαίωση
- Δίνει την εντύπωση ότι δεν ακούει
- Έλλειψη οργάνωσης
- Αποφεύγει, δεν του αρέσουν και δεν ακολουθεί πνευματικές εργασίες
- Χαμηλή αυτοεκτίμηση
- Χάνει πράγματα
- Δείχνει υπερδιέγερση και εύκολη διάσπαση από εξωτερικά ερεθίσματα (οπτικά και ακουστικά)
- Ξεχνά να κάνει τις εργασίες του
- «Πετάγεται» για να απαντήσει πριν την ολοκλήρωση της ερώτησης
- Ξεσπάσματα θυμού
- Αυθόρμητη επιθετικότητα
- Αδιαφορία στην τιμωρία
- Μαθησιακές δυσκολίες

- Φαρμακευτική αγωγή
- Εκπαίδευση στο σχολείο και στο σπίτι
- Θεραπεία/Τροποποίηση συμπεριφοράς (γνωστική-συμπεριφοριστική προσέγγιση)
- Ψυχοθεραπεία
- Συμβουλευτική γονέων

Σημ.: Τα χαρακτηριστικά αυτά πρέπει να έχουν τέτοια έκταση, ένταση, συχνότητα και να επιμένουν για ένα βμηνο σε 2 τουλάχιστον πλαίσια ώστε να καθιστούν την προσαρμογή του ατόμου στο σχολείο, στη ζωή και στη δουλειά σχεδόν αδύνατη

Σημ.: Ανάλογα με την ηλικία και το φύλο τα συμπτώματα εκδηλώνονται διαφορετικά (σε μικρές ηλικίες η κινητικότητα είναι εντονότερη ενώ τα κορίτσια συνήθως δεν εξωτερικεύουν δυναμικές συμπεριφορές -πολιτισμικές επιρροές- που επιδρούν στην ανατροφή των φύλων)

Αίτια της ΔΕΠ-Υ

- **Νευροβιολογικοί παράγοντες** (υπολειτουργία εγκεφαλικών περιοχών κυρίως του μετωπιαίου λοβού που ρυθμίζει τη λειτουργία της προσοχής)
- **Γονίδια** (δίδυμοι με ΔΕΠΥ, γονίδια νευροδιαβιβαστών της ντοπαμίνης)
- **Χρήση ουσιών στη διάρκεια της εγκυμοσύνης** (τσιγάρο, αλκοόλ, ναρκωτικά, τοξικά)

- Σημ.: ΔΕΠΥ **ΔΕΝ** προκαλούν
- Τηλεόραση
- Τροφικές αλλεργίες, φτωχή διατροφή ή διατροφή πλούσια σε ζάχαρη
- Φτωχό σε ερεθίσματα περιβάλλον
- Ελλιπής ή ακατάλληλη εκπαίδευση

Τι ΔΕΝ είναι ΔΕΠ-Υ;

ΨΥΧΙΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ

ΑΥΤΙΣΜΟΣ

ΚΩΦΩΣΗ

ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΥΣΚΟΛΙΑ

ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ

ΑΦΗΡΗΜΑΔΑ

ΑΝΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

ΤΕΜΠΕΛΙΑ

ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΑ

ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Τροποποιήσεις για παρέμβαση στην τάξη 1

- **Ρουτίνες** (συγκριμένο πρόγραμμα για όλη τη μέρα κάθε μέρα)
- **Οργάνωση**
- **Περιορισμός των διασπαστικών παραγόντων** (π.χ. εξωτερικοί θόρυβοι)
- **Ευκαιρίες επιλογής** (κανόνων, δραστηριοτήτων, εργασιών)
- **Χρήση σύντομης, κατανοητής γλώσσας**
- **Στόχοι και αμοιβές**
- **Αποτελεσματική πειθάρχηση** (ποινές, στερήσεις προνομίων, διαλείμματα)
- **Ανάπτυξη ταλέντων** (ενίσχυση της κοινωνικότητας και αυτοεκτίμησης)

Εκπαιδευτική
παρέμβαση

Διδακτικό
Πρόγραμμα
Τροποποίησης
Συμπεριφοράς
(με έμφαση
στην
οριοθέτηση)

Σενάριο για σχεδιασμό
παρέμβασης

Τροποποίηση τάξης και στάσης

- Σχήμα Π και τοποθέτηση του μαθητή σ' ένα από τα δύο άκρα
- Παραδοσιακή διάταξη, ο μαθητής μπροστά
- Περιορισμός οπτικών διασπαστικών ερεθισμάτων
- Συμβόλαιο καλής συμπεριφοράς
- Ημερολόγιο
- Όχι πολλές και έντονες παρατηρήσεις (προτιμότερο άγγιγμα στον ώμο για επαναφορά)
- Κατευθυντήριες επισημάνσεις: «Αυτό είναι σημαντικό!»
- Οπτικά σήματα σε συνεννόηση
- Όχι υπερβολικές κινήσεις του σώματος και των χεριών κατά τη διδασκαλία
- Ρουτίνα, όχι πολλές αλλαγές και μεταβάσεις
- Ανάθεση καθηκόντων ως αντιστάθμισμα για την έντονη κινητικότητα

Τρόποι-Μέσα-Τεχνικές

- Απλό λεξιλόγιο
- Επεξηγήσεις, διευκρινήσεις
- Εποπτικά μέσα (συνδυασμός οπτικών & ακουστικών ερεθισμάτων)
- Μείωση του όγκου ύλης και εργασιών για την τάξη και το σπίτι
- Φυλλάδια εργασιών με ορθολογική ποσότητα εργασιών
- Διδασκαλία δεξιοτήτων οργάνωσης και μελέτης
- Περισσότερος χρόνος για ολοκλήρωση
- Συνοψίσεις
- Κατάτμηση
- Οργάνωση ημερολογίου με επίβλεψη για τη σωστή και πιστή χρήση του
- Υποδειγματική διδασκαλία
- Σχεδιαγράμματα μαθήματος, φύλλα εργασίας, προβολή οπτικού υλικού
- Εννοιολογικοί χάρτες
- Εφαρμογή της αρχής «βλέπω-λέω-γράφω-κάνω»
- Καλλιέργεια της επαγωγικής σκέψης και τρόπου εργασίας (π.χ. αποκλεισμός των προφανώς απίθανων απαντήσεων σε multiple choice)
- Λέξεις κλειδιά
- Τεχνικές αυτοδιόρθωσης
- Τεχνικές αυτοελέγχου
- Επιμονή, υπομονή και κατανόηση μαζί με σταθερότητα, «πυγμή», ενδιαφέρον και αγάπη

Διδακτικές προτάσεις